

VUOSIRAPORTTI

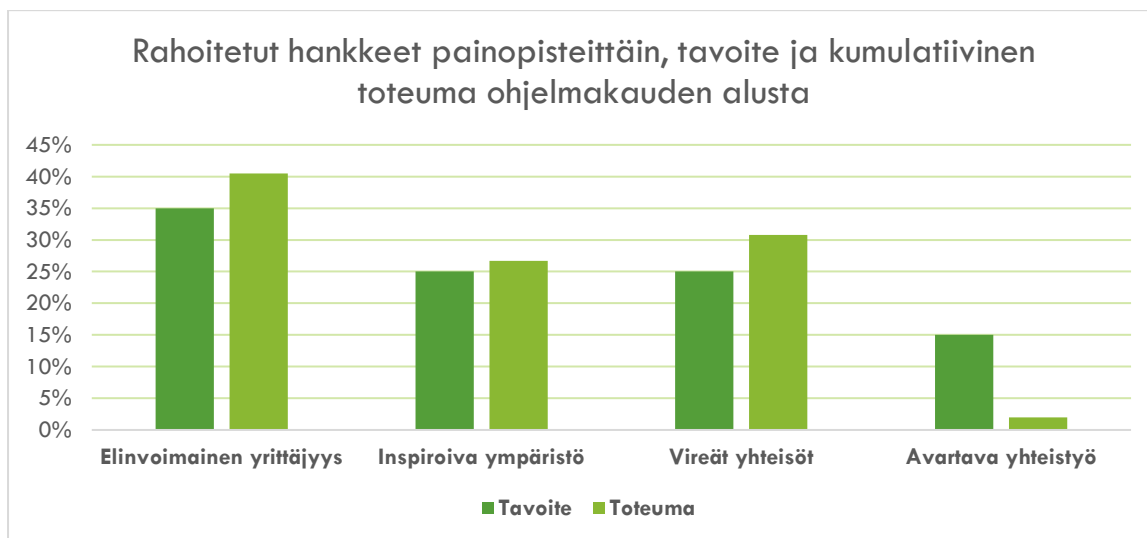
2020

Koillismaan Leader ry

1. STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN VUONNA 2020

1.1 Strategian tavoitteiden toteumatilanne

Koillismaan Leader ry:n Rohkeasti Koillismaalta 2014 – 2020 -strategiassa on neljä painopistettä, joiden kumulatiivinen jakauma ohjelmakauden alusta alkaen tarkasteltuna noudattelee melko hyvin tavoitteeksi asetettua. Poikkeuksen muodostaa Avartava yhteistyö -painopiste, johon kuuluvat kansainväliset ja alueiden väliset hankkeet, niitä ei ole saatu aktivoitua tavoitellusti. Ohjelmakauden loppua kohden yritystukien kysyntä on laskenut hieman, toisaalta yleishyödyllisten kehittämishankkeiden määrä on kasvanut. Yleishyödyllisiä investointihankkeita on haettu tasaisesti koko ohjelmakauden ajan.

1.2 Strategian toteuttaminen ja rahoitetut hankkeet

Vuonna 2020 Koillismaan Leader ry:lle jätettiin 16 yritys- ja 13 hanketukihakemusta. Myönteisen viranomaispäätöksen ELY-keskuksesta sai 8 yritys- ja 11 hanketukihakemusta, kielteisen viranomaispäätöksen sai 4 hanketta. Hallitus puolsi 19 hankkeen rahoittamista ja antoi kielteisen lausunnon 5 hankkeeseen.

Vuoden 2020 aikana viranomaispäätöksen saaneet hankkeet jakautuvat painopisteittäin seuraavasti: Elinvoimainen yrittäjyys 16 %, Inspiroiva ympäristö 57 %, Vireät yhteisöt 13 % ja Avartava yhteistyö 14 % julkisesta tuesta. Keväällä alkanut koronapandemia näkyy siinä, että yritystukia on myönnetty edellisvuosia vähemmän: Matkailuyritykset ovat olleet suurin hakijaryhmä ja niiden toiminta on kärsinyt epidemiasta merkittävästi. Inspiroiva ympäristö -painopisteessä on rahoitettu kokeneiden hanketoimijoiden jo pidempään suunnitelmassa olleita toimenpiteitä, niihin ei korona ole vaikuttanut niin

paljon. Avartava yhteistyö -painopisteeseen saatiin päätös hankkeelle, joka kehittää yhteistyötä Venäjän lähialueille. Hankkeen toiminta on kuitenkin ollut lähes keskeytyksissä koronan takia.

Ohjelmakauden 2024 – 2020 myöntövaltuudet tulivat EU:n rahoitusosuuden osalta sidottua Koillismaan Leader ry:n hallituksen päätöksillä kokonaan vuoden 2020 loppuun mennessä.

	Elinvoimainen yrittäjäyys	Inspiroiva ympäristö	Vireät yhteisöt	Avartava yhteistyö
Saapuneet hakemukset 2020 / kumulatiivinen	18 / 108 kpl	6 / 33 kpl	4 / 30 kpl	2 / 2 kpl
Myönnetyt tuet € 2020 / kumulatiivinen	49 952 / 1 334 167 €	173 017 / 1 158 075 €	39 803 / 922 915 €	42 750 / 42 750 €

Koillismaan Leader ry on mukana Lapin ELY-keskuksen (Kuusamon ja Taivalkosken osalta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen) rahoittamassa ja Leader Pohjoisin Lapin hallinnoimassa Ikäihmisten perhehoitoa pohjoiseen -hankkeessa. Sen tavoitteena on lisätä ikäihmisten perhehoitajina toimivien määrää ja tukea palveluyritysten syntymistä Lapissa ja Koillismaalla. Hankkeen toimenpiteitä ovat mm. perhehoitajien valmennus ja toimintaohjeiden laatiminen yhteistyössä kuntien kanssa.

Yhteistyötä on tehty myös Vaikuttavuus esiin -hankkeen kanssa. Se on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittama ja Nouseva Rannikkoseutu ry:n hallinnoima hanke, jossa tuotetaan tietoa EU:n maaseuturahastosta rahoitettujen hankkeiden vaikuttavuudesta Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeessa kehitetään vaikuttavuusmalli, jonka avulla voi entistä paremmin arvioida hankkeiden vaikutuksia maaseudun ihmisten ja ympäristön hyvinvointiin ja yritysten elinvoimaisuuteen.

Koillismaan Leader ry on kumppanina Oulujärvi Leaderin hallinnoimassa Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderissa, joka toteuttaa Kalasta Elinvoimaa 2014-2020 -strategiaa. Kalaleader -rahoituksella tuetaan alueen elinkeinokalatalousyritysten ja muiden kalataloustoimijoiden hankkeita, jotka valitsee kalatalousjaosto. Siihen kuuluu myös kolme edustajaa Koillismaalta. Hankkeiden aktivointia ja alan toimijoiden verkostoitumista toteutettiin Kalaleader-aktivaattori -hankkeella, joka päättyi 31.12.2020.

Esimerkkejä hyvistä hankkeista

Jokijärven kyläseura ry, Teatterin katsomon ja näyttämön saneeraus:

Taivalkosken Jokijärvellä toimiva aktiivinen kyläseura tuottaa vuosittain kesäteatteriesityksen ja toteuttaa sen omistamallaan näyttämöllä. Investointihankkeessa uusittiin teatterin katsomo, jonka turvallisuutta, esteettömyyttä ja mukavuutta parannettiin mm. rakentamalla lisää nousukäytäviä ja hankkimalla uudet penkit. Näyttämön akustiikkaa parannettiin laskemalla välikattoa ja lisäämällä seinäpinta-alaa. Rakentamisessa hyödynnettiin mahdollisimman paljon vanhoista rakenteista purettua

materiaalia, joka on paitsi kustannustehokasta myös ekologinen tapa toimia. Rakennustyöt suoritettiin pääasiassa talkoilla, vain vaativimmat ammattityöt hankittiin ostopalveluna.

Kuusamon kaupunki, Kuusamon kulttuurihistorialliset kuvat:

Juhani Kinnunen teki merkittävän elämäntyön Kuusamon historian tallentajana. Vuonna 2016 menehtyneen Kinnusen mittavasta, jopa 200 000 artikkelia sisältäneestä valokuva-arkistosta on lajiteltu kulttuurihistoriallisesti arvokkaimmat ja ne on lahjoitettu Kuusamon kaupungille. Hankkeen tavoitteena on, että kuvat vuosikymmenien aikana tapahtuneista muutoksista kuusamolaisessa kyläkuvassa, asumisessa, elämisessä, opiskelussa ja ammatinharjoittamisessa saadaan säilytettyä ja luetteloitua pitäjähistorian tueksi. Materiaalia hyödynnetään historianopetuksessa, näyttelyinä hoivayksiköissä sekä tulevassa kansainvälisessä kulttuuri- ja matkailukeskuksessa, jolloin se tukee myös Kuusamon matkailua tuomalla esille paikkakunnan historiaa, kulttuuria ja luontoa.

Korocafé Ky, Erä- ja maastoruokailupalvelujen järjestäminen:

Vuonna 2017 perustettu Korocafé Ky toimii Posion Korouomassa ja on tarjonnut alueen matkailijoille kahvila- ja maastoruokailupalveluita. Yritys investoi kalustoon, jonka avulla se laajentaa maastossa tapahtuvien ruokailujen järjestämistä myös talviesonkiin. Luontomatkailun suosio oli kasvussa jo ennen koronapandemiaa, esimerkiksi alueen kansallispuistojen kävijämäärät ovat olleet lähes 30 prosentin kasvussa. Vaikka hanke toteutettiin jo ennen korona-aikaa, investoinnit parantavat yrityksen liiketoimintaedellytyksiä myös pandemian oloissa.

Rakkaudella Riikka, Filia:

Rakkaudella, Riikka on elokuussa 2018 perustettu, yrittäjän itsensä työllistävä yritys. Se tarjoaa mm. työnohjausta, työhyvinvoinnin palveluja, koulutusta, terapiatoimintaa sekä slow travelling -palveluita. Vuokratiloissa toiminut yritys investoi omaan, isompaan toimitilaan, mikä mahdollisti ryhmätoiminnan aloittamisen. Parempi äänieristys myös varmistaa palvelujen luotettavuuden. Rakkaudella Riikan toimitiloissa vierailee myös muita, erikoispalveluja (kuten äitiysfysioterapia, rentoutushoidot jne) tarjoavia yrittäjiä, joiden ei itse ole järkevää investoida toimitiloihin, mutta jotka haluavat tarjota palvelujaan Kuusamossa.

Kuvaus teemahankkeista

Yhdistysten investoinnit -teemahankkeen alahankkeiden toteutusaika päättyi 31.12.2019, mutta maksatusten ja raportoinnin osalta tehtiin toimenpiteitä myös vuoden 2020 alkupuolella. Yhdistysten investoinnit -teemahankkeessa ei ollut erillistä koordinoitiosaa vaan hallinnointi toteutettiin toimintarahalla. Vaikka teemahankkeet ovat Leader-ryhmälle hallinnollisesti raskaita, pienille toimijoille ne ovat tärkeitä ja siksi Koillismaan Leader tulee todennäköisesti jatkossakin toteuttamaan niitä.

Virtaa Koillismaan kyliin -hanke

Koillismaan Leader ry on toteuttanut 1.5.2017 – 31.12.2020 Virtaa Koillismaan kyliin -kehittämishanketta. Sen tavoitteita olivat lähidemokratian edistäminen etsimällä toimintamalleja, joilla

kylät ja niiden asukkaat pääsisivät osallistumaan ja vaikuttamaan kunnan ja oman asuinympäristönsä toimintaan, yhdistystoimijoiden osaamisen kehittäminen sekä nuorten aktivointi kylätoimintaan ja kansainvälisyyteen. Vuonna 2020 toiminnan pääpaino oli nuorissa: Suunniteltiin mm. Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistä nuorisotapaamista. Koronan vuoksi tapaamista lykättiin kunnes se päätettiin perua kokonaan ja sen sijaan suunniteltiin Koillismaalle oma, kansainvälisen nuorisotoiminnan tapahtuma. Sekin toteutettiin lopulta virtuaalisena, eli videotallenteena joka on katsottavissa mm. Koillismaan Leaderin nettisivujen kautta.

Kulttuuri yhdistää -hanke

Vuoden 2020 alussa sai viranomaispäätöksen Koillismaan Leader ry:n omasta kehiksestä haettu Kulttuuri yhdistää -hanke. Sen tavoitteena on vilkastuttaa Koillismaan, Louhen ja Kalevalan alueiden kulttuuriyhteistyötä, johon alueiden toimijoilla on aito kiinnostus. Lisäksi tavoitteena on saada nuoria kiinnostumaan lähialueyhteistyöstä ja parantaa sitä tekevien tahojen keskinäistä toiminnan koordinoitua. Tavoitteena on myös löytää Koillismaan Leaderille Karjalan alueelta yhteistyökumppaneita ja yhteyshenkilöitä, joiden kanssa voitaisiin jatkaa kehittämistyötä myös tulevana vuosina. Koronapandemian takia asetettujen matkustusrajoitusten takia maaliskuulle 2020 sovittu nuorisoryhmän matka Kalevalassa järjestettäväksi aiottuun kulttuuritapahtumaan peruuntui, eikä hankkeen muitakaan työpajoja ole voitu toteuttaa. Toistaiseksi hankkeen toiminta on keskeytyksissä, mutta hankesuunnitelmaan suunnitellaan muutoksia, joiden avulla yhteistyötä voitaisiin toteuttaa ainakin osittain etäyhteyksillä.

Nuoriso Leader

Koillismaan Leaderilta on vuodesta 2014 saakka toteuttanut Nuoriso Leader -rahoitusta, jossa vähintään kolmen, 13 – 25 -vuotiaiden nuorten muodostamat ryhmät ovat voineet hakea enintään 500 euron suuruista rahoitusta omien projektinsa toteuttamiseen. Projektit ovat enimmäkseen koskeneet harrastusvälineiden hankintaa. Vuonna 2020 saapui vain kolme Nuoriso Leader -hakemusta, joista voitiin rahoittaa yksi. Kuten aiempinakin vuosina, hakemusten vähäisyys johtuu siitä, että tiedotusta ei ole tehty paljon koska rahoitus on riippunut täysin yhdistyksen tuloista. Vuonna 2020 alueen kuntien kanssa käytyjen rahoitusneuvottelujen tuloksena saatiin vuosittaiset sitoumukset Nuoriso Leaderin rahoittamisesta 16 000 eurolla ja jatkossa toimintatapaa voidaan laajentaa myös yrittäjäyyskokeilujen tukemiseen.

1.3 Rahoitettujen hankkeiden vaikutukset

Rahoitetuilla hankkeilla on vaikutettu uusien työpaikkojen syntymiseen, olemassa olevien säilymiseen sekä yritysten yhteistyön kehittämiseen. Koillismaan Leader ry:n rahoittama Kohti kestävää matkailua Posiolla -yrityksryhmähanke vaikutti siihen, että Posio on ensimmäisenä suomalaisena matkailualueena saanut Visit Finlandin kestävän matkailun Sustainable Travel Finland –merkin. Yritystukien hakijoissa on erityisesti rahoituskauden alkupuolella ollut runsaasti aloittavia yrittäjiä, joiden toiminta on päässyt nopeammin liikkeelle tuen avulla. Uusia yrityksiä on syntynyt 20 kpl, tavoite koko ohjelmakaudella on

25 kpl. Työpaikkoja uusiin ja toimiviin yrityksiin on syntynyt 47,5 henkilötyövuotta (vuoden 2020 loppuun mennessä loppumaksun saaneet hankkeet), kun tavoitteena on 60 htv.

Yleishyödyllisten investointien myötä alueen asukkaiden viihtyvyys ja osallisuus on parantunut: Erityisesti uusia ja parannettuja harrastusmahdollisuuksia on syntynyt paljon, samoin yhteisiä kokoontumispaikkoja on kunnostettu innokkaasti ja niissä on tehty runsaasti talkoita. Urheiluseurojen hankkeita on ollut käynnissä useita, ja esimerkiksi Kuusamon Erä-Veikot ry investoi siirrettäviin monikäyttötiloihin, joita useat koillismaalaiset seurat voivat hyödyntää tapahtumisissaan.

Nuoriin liittyviä hankkeita, joita onkin erityisesti aktivoitu, on toteutettu jo useita. Taivalkosken 4H-yhdistyksen laiteinvestointien avulla luonnontuotteita keräävät 4H-yrittäjät ovat saaneet jalostettua, säilytettyä ja kuljetettua tuotteitaan. Näin on saatu nuoria kokeilemaan yrittäjyyttä ja hyödyntämään paikallisia raaka-aineita. Kuusamon 4H-yhdistyksen hallinnoimassa Kuusamo Summit 2020 -hankkeessa nuoret ideoivat ja organisoivat ilmastotapahtuman, joka tosin jouduttiin siirtämään virtuaalisesti järjestettäväksi koronarajoitusten takia. Tapahtumaan osallistui n. 200 nuorta, jotka kokivat saaneensa lisää tietoa ilmastonmuutoksesta ja siihen vaikuttamisesta. Järjestelyihin osallistuneet nuoret saivat aikuisten mentoriensa tuella paljon kokemusta tapahtuman suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta.

Kulttuuri on ollut vahvasti esillä kehittämishankkeissa, paikalliskulttuuria on tallennettu, tuotu esiin ja tehty saavutettavaksi paikasta riippumatta. Useissa hankkeissa on hyödynnetty digitaalisuutta ja esimerkiksi VirtuaaliPosio -hankkeessa on koottu sivusto, joka esittelee Posion alueen kulttuuriperintöä runsaasti ja monipuolisesti tekstein ja kuvin. Sivustolla on mm. asutus- ja elinkeinohistoriaa, vanhoja kuvia, karttoja ja tarinoita sekä tietoa luontokohteista ja muista nähtävyyksistä, kulttuuriympäristöistä ja muinaisjäännöksistä.

2. LEADER-RYHMÄN OMA TOIMINTA JA LAATUTYÖ

Koronapandemian leviäminen Suomeen keväällä 2020 vaikutti olennaisesti siihen, kuinka paljon – tai vähän – pystyttiin järjestämään aktivointi- ja koulutustilaisuuksia. Helmikuussa ehdittiin osallistua Posion messuille Koillismaan Leaderin omalla osastolla ja kesällä pitämään ”toritapahtumat” kaikissa alueen kunnissa. Aktivointi oli muutoinkin vähäisemmässä roolissa, koska rahoituskehystä oli enää vähän käytettävissä. Kun tieto siirtymäkaudesta 2021 – 2022 varmistui, hankkeita alettiin aktivoida enemmän mm. webinaareissa ja muissa yhteistyökumppaneiden järjestämässä etätapahtumissa. Sosiaalisen median ja digitaalisten kanavien merkitys tiedotuksessa korostui, kun tapaamisia ei ole voitu järjestää Tiedotus ja aktivointi toteutetaan toimintarahalla, muita hankkeita tai rahoitusta siihen ei ole.

Vuoden 2020 toiminnan onnistumisia on ”digiloikka”, niin Koillismaan Leaderin omassa toiminnassa kuin hankitoimijoidenkin suhteen. Hallitustyöskentelyssä on käytetty Teamsia ja esimerkiksi Padlet -

alustaa. Hankkeiden aloituspalaverit ja muut tapaamiset hoidetaan pääasiassa etäyhteyksin ja Koillismaan Leaderin aloitteesta mm. Kuusamon kyläasiainneuvottelukunnan kokous järjestettiin etänä. Vaikka lähitapaamisten puuttumisella on huonojakin puolia, on se myös tuonut säästöjä matkakustannuksiin ja tehostanut työajan käyttöä. Virtaa Koillismaan kyliin -hankkeessa toteutetun nuorten kansainvälisyistyöpajan myötä saatiin kokemusta nuorten tavoittamisesta digitaalisella sisällöllä. Kontaktit nuoriin lisääntyivät myös kesätyöntekijänä ja Virtaa Koillismaan kyliin -hankkeen nuorisotiedottajana toimineen nuoren avulla.

Kulttuuri yhdistää -hankkeen myötä saatiin solmittua kontakteja Venäjän puolelle Kalevalaan, ja aktivoitua nuoria osallistumaan kulttuuritapahtumaan, joka valitettavasti peruuntui. Kontakteja on kuitenkin pidetty yllä ja lisätty Oulun ammattikorkeakoulun Culta -hankkeen kautta. Joulukuussa 2020 järjestetyn verkostoitumistapahtuman avulla saatiin hyviä vinkkejä siitä, miten yhteistyötä voitaisiin toteuttaa etäyhteyksin ja keneen voidaan olla yhteydessä.

Vaikka etätilaisuuksia onkin järjestetty, niiden määrää voitaisiin vielä lisätä, erityisesti aktivoinnin osalta. Sähköisen materiaalin tuottamista voitaisiin hyvin lisätä, esimerkiksi yhteistyössä muiden Leader-ryhmien kanssa, kokeiluja ohjevideoista onkin jo tehty.

Laatukäsikirjan kokonaisuuden päivitysprosessi aloitettiin vuonna 2020, tavoitteeksi asetettiin käsikirjan työstäminen käytännön työn apuvälineeksi yleisluontoisuuden sijaan. Ensimmäiseksi päätettiin ottaa työn alle tukihakemuksen käsittelyprosessi. Päivitystyö alkoi loppuvuonna 2020 ja saatettiin päätökseen tammikuussa 2021. Prosessikuvaus kattaa tukihakemuksen käsittelyn vireilletulosta siihen, että se lähetetään ELY-keskukseen. Käsittelyprosessille asetettiin myös määrälliset ja laadulliset tavoitteet sekä seurannan aikataulu. Kun laatukäsikirja on kokonaisuudessaan päivitetty, sitä voidaan käyttää perehdyttämisineistona ja tarvittaessa ns. kriisimappina. Vertaisauditointi hakemuksen käsittelyprosessien osalta toteutettiin Elävä Kainuu Leaderin kanssa v. 2021 puolella.

ELY-keskuksen kanssa käydyissä kumppanuuskeskusteluissa todettiin, että yhteistyö sujuu edelleen hyvin. Mikäli tarvetta on, hankkeita pohditaan yhdessä valmisteluprosessin aikana, jotta hallituksen käsittelyn jälkeen ne olisivat mahdollisimman valmiita ELY-keskuksen päätöstä varten. Tämä käytäntö on toiminut hyvin ja on kaikkien valmisteluprosessiin osallistuvien, myös hakijan etu. Kehittämiskohteiksi nostettiin edelleen hankkeiden maksuhakemusten laatu, niissä on joskus suuriakin laadullisia eroja. Jatkokoskin on syytä panostaa hakijoiden neuvontaan hankkeiden aloituspalaverissa, toteutuksen aikana ja erityisesti kun maksuhakemus on ajankohtainen. Se edellyttää hakemusten entistä tiiviimpää ”kampaamista” Hyrrässä, jotta huomataan, milloin maksuhakemuksia on alettu laatia. Hankkeiden toteuttajia on myös pyydetty ottamaan yhteyttä Koillismaan Leaderin henkilöstöön ennen kuin lähettävät maksuhakemuksen eteenpäin mutta aika harva sen muistaa tehdä.

Vuoden 2020 aikana vakiinnutettiin henkilöstön kehityskeskustelukäytäntö, sille luotiin strukturoitu sisältö ja aikataulu. Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti sekä hallinnon tarjoamiin että muihin koulutuksiin, mm. osallistamiseen, palvelumuotoiluun ja vaikuttavuuden arviointiin liittyen.

Viestinnän kehittämistarve on jatkuva, siinä pitäisi uudistua ja löytää keinoja, jolla oma viesti saadaan informaatiotulvan keskeltä nostettua esiin. Koillismaan Leaderin nettisivut on uudistettu viimeksi vuonna 2011 ja yhteistyössä muiden Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien kanssa aloitettiin päivitystyön kilpailutus vuoden 2020 loppupuolella. Merkittävä kehittämiskohde olisi myös muiden rahoituslähteiden kuin Maaseuturahaston hyödyntäminen. Aiempina vuosina siinä on tehty yhteistyötä muiden Leader-ryhmien kanssa mutta valitettavasti tuloksetta, hakemukset ovat saaneet kielteisiä päätöksiä. Myös henkilöresurssin rajallisuus tekee sen, että perehtymiseen muihin rahoitusmahdollisuuksiin ja hankkeiden kirjoittamiseen on hyvin vähän aikaa.

3. LEADER-RYHMÄ ALUEENSA KEHITTÄJÄNÄ

Korona-ajan mukanaan tuomiin hyviin puoliin lukeutuu ainakin se, että erilaisiin verkostoihin ja kokoontumisiin on helpompi päästä, kun ne järjestetään etänä. Etäisyydet ja matkustamiseen kuluva aika eivät enää estä mielenkiintoisiin tilaisuuksiin osallistumista. Koillismaan Leader on osallistunut aiempaa useampiin yhteistyöverkostoihin niin elinkeinojen kuin yhteisöjenkin kehittämisen saralla kuin edeltävinä vuosina. Siten myös painoarvomme kehittäjänä ja tietoisuus Leader-toiminnan mahdollisuuksista on kasvanut alueella. Leader-toiminnan arvostuksesta kertoo myös se, että alueen kunnat ovat sitoutuneet Koillismaan Leader ry:n toiminnan rahoittamiseen v. 2027 saakka.

Vahvimpia verkostojamme ovat Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin Leader-ryhmät, seudullisten yrityspalvelujen ryhmät sekä Koillismaan että Itä-Lapin alueella, kylätoimijoiden verkosto erityisesti Kuusamossa sekä erilaisten hankkeiden ja kuntien verkostot. Koillismaan Leaderin toiminnanjohtaja edustaa Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmiä Suomen Kylät ry:n Leader-jaostossa ja hankevastaava edustaa Lapin Leader-ryhmiä Lappilaiset Kylät ry:n hallituksessa. Uusia kumppanuuksia on saatu viime vuoden aikana Venäjän puolelle Kalevalaan ja Oulun ammattikorkeakoulun Venäjä-yhteistyötä tekevistä hankkeista.

Hyvä esimerkki Lapin Leader-ryhmien keskinäisestä verkostoitumisesta ovat v. 2020 aloitetut Toimaritunnit: 2-3 viikon välein Lapin Leader-ryhmien toiminnanjohtajat kokoontuvat n. tunnin mittaiseen palaveriin, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita. Palavereilla on asialista, mutta hyvin usein sen ulkopuoleltakin käydään mielenkiintoisia keskusteluja ja kokemusten vaihtoa, on syntynyt jopa useita yhteisiä hankeideoitakin.

Koillismaan Leader nähdään yhteistyökumppaneiden näkökulmasta erityisesti pienten ja aloittavien yritysten sekä paikallisyhteisöjen merkittävänä tukijana. Yhteistyö alueen yritysneuvojien kanssa on

saumatonta ja pienetkin yhteisöt rohkenevat toteuttaa hankkeita, koska luottavat saavansa neuvontaa kaikissa niiden toteuttamiseen liittyvissä asioissa.

Vuoden 2020 aikana on valmisteltu hakeutumista Leader-ryhmäksi tulevallekin ohjelmakaudelle. Koronan takia tarve- ja voimavara-analyysiin työpajoja ei kevään aikana pidetty mutta kesän helpompi tilanne antoi mahdollisuuden tavata alueen asukkaita pienissä toritapahtumissa. Sidosryhmätilaisuuksia on jatkettu myöhemmin etätilaisuuksina ja nuorten työpajoja ehdittiin järjestää jo v. 2019 puolella. Dynaaminen verkostanalyysi on ollut mielenkiintoinen prosessi, joka on tarjonnut systemaattisen tavan tarkastella olemassa olevia ja puuttuvia verkostoja. Se tulee olemaan hyödyllinen työkalu uuden strategian toteuttamisessa.

Koillismaan Leader tehtiin loppuvuodesta 2020 aloite merkittävästä aluemuutoksesta, mutta neuvottelujen jälkeen päädyttiin jatkamaan nykyisellä, toimivalla alueella. Päätökseen vaikutti myös se, että Leader-ryhmien 1. vaiheen haun suhteen valmistelun aikataulu olisi muodostunut tiukaksi.

4. TAVOITTEET SEURAAVALLE VUODELLE

Siirtymäkauden ansiosta myös vuodesta 2021 tulee hankerahoitusten osalta aktiivinen, samalla kun jatketaan uuden paikallisen kehittämisen strategian valmistelua. Paikallisen kehittämisen toimintaympäristö on kokenut muutoksia kuluneen vuoden aikana ja sen vaikutukset tulevat näkymään strategian toteuttamisen suuntaamisessa. Vaikka hakemusten määrässä on tapahtunut laskua, hankkeissa on myös havaittavissa pyrkimys sopeutua uuteen tilanteeseen ja toimintaympäristöön. Esimerkiksi matkailuyritykset muokkaavat palveluitaan kotimaisille asiakkaille ja erityisesti luontomatkailuun. Alueella on kiinnostusta lisätä etätööhön ja monipaikkaisuuteen liittyvää infraa ja palvelutarjontaa, se tulee olemaan yksi merkittävä teema rahoitettavissa hankkeissa.

Koillismaan Leader haluaa kannustaa yhteisöjä kehittämään toimintaansa, vaikka koronapandemia saattaa kestää vielä pitkäänkin. Aktivoimme toimenpiteitä, joiden avulla yhteisöllisyyttä ja osallisuutta voidaan pitää yllä, kuten ulkoliikuntapaikkojen rakentamista ja kunnostamista. Tärkeää on myös löytää uusia toimintatapoja sen sijaan, että jäädään odottamaan paluuta vanhaan normaaliin. Tämä vaatii uusia taitoja ja ajattelumalleja.

Vuoden 2021 tärkeimpien tavoitteiden joukossa on nuorisotyöryhmän käynnistäminen. Tavoitteena on koota aktiivisten nuorten ryhmä, jonka tehtävänä olisi mm. arvioida Nuoriso Leader -hankkeita, tuoda nuorten näkökulmaa Leader-toimintaan ja ideoida esimerkiksi yhteisiä hankkeita muiden nuorisotyöryhmien kanssa. Päättävänä on tarjota nuorille konkreettinen kanava vaikuttaa kotiseutunsa kehittämiseen sekä omaehtoiseen toimintaan.

5. YHDISTYS JA SEN RESURSSIT

Koillismaan Leader ry:n jäsenrekisterissä on 154 henkilöä ja yhteisöä, mutta vain 43 niistä on maksanut Koillismaan Leaderin jäsenmaksun vuonna 2020. Monet jäsenistä ovat entisiä hankkeiden toteuttajia tai luottamushenkilöinä toimineita, muuten jäseneksi liittymiseen kannustaminen on todettu vaikeaksi. Etenkään kun varsinaisia jäsenetuja ei ole.

Koillismaan Leader ry:n hallitukseen kuuluu 9 jäsentä alueen kolmesta kunnasta, kolmikantaperiaatteen mukaan julkisen hallinnon, yhteisöjen ja yritysten sekä maaseudun asukkaiden edustajista koottuna. Vuoden 2020 aikana yhdistyksen hallitus kokoontui 11 kertaa, joista 6 kertaa etäyhteydellä. Hallituksen asettama laatu- ja strategiatyöryhmä kokoontui kahdesti vuoden aikana. Vuosikokous pidettiin poikkeuksellisesti vasta 2.9.2020, kokousta siirrettiin kevään poikkeusolojen takia. Vuosikokouksessa tehtiin sääntömuutos, joka mahdollistaa osallistumisen yhdistyksen varsinaiseen kokoukseen myös etäyhteydellä.

Hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt:

Julkinen sektori

Juha Säkkinen, (Tuula Mustonen) Kuusamo

Vesa Turpeinen (Urpo Kortetjärvi), Taivalkoski

Tuija Suonnansalo (Anne Pätsi), Posio

Yhteisöt ja yritykset:

Antti Leskelä, (Markus Virmasalo), Kuusamo

Pasi Kivimäki (Pekka Vääräniemi), Taivalkoski

Erika Pätsi (Timo Posio), molemmat 26.10.2020 saakka

Lauri Sassali 27.10.2020 alkaen (Pirkko Mäkelä 27.10.2020 alkaen)

Maaseudun askukkaat

Iiris Tornberg 26.10.2020 saakka, (Pauli Pitkänen), Kuusamo

Sinikka Aikio, 27.10.2020 alkaen, (Pauli Pitkänen) Kuusamo

Vääräniemi Aila, 26.10.2020 saakka (Pirjo Ohtamaa) Taivalkoski

Veli Manninen, 27.10.2020 alkaen (Sirku Kaijala) Taivalkoski

Pasi Karasti (Sanna Mourujärvi), Posio

Hallituksen puhetta johti Iiris Tornberg 26.10.2020 saakka. Järjestäytymiskokouksessa 27.10.2020 puheenjohtajaksi valittiin Juha Säkkinen. Varanpuheenjohtajana toimi Vesa Turpeinen.

Koillismaan Leaderin palveluksessa on kokoaikaisissa, toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa toiminnanjohtaja Pirjo Jaakkonen ja hankevastaava Marja Tuomivaara. Toiminnanjohtaja on aloittanut

työssään 1.3.2010 ja hankevastaava 1.10.2007. Hankevastaava toteutti työaikaansa 50 % työpanoksella 31.12.2020 saakka Virtaa Koillismaan kyliin -hankkeessa. Jenny Ruokangas oli kesätyöntekijänä 18.6.-2.7.2020 välisen ajan sekä Virtaa Koillismaan kyliin hankkeen järjestämän nuoret ja kansainvälisyys -työpajan suunnittelu- ja tiedotustehtävissä 11.8.-31.10.2020.

Vuonna 2020 Koillismaan Leaderin taloustilanne säilyi vakaana, toimintarahojen ja muiden hankkeiden maksatukset sujuivat yllätyksittä. Matkakustannukset ovat puolittuneet verrattuna vuoteen 2019 koska koronan takia ei ole juuri liikuttu muualla kuin omalla toiminta-alueella. Kirjanpito ja palkanlaskenta ostetaan Talenom Talouspalvelu Oy:ltä.